

گزارش ۱ فائزه علینژاد زهرا کشاورز رضائی دانشگاه صنعتی امیرکبیر دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر مهر ۱۴۰۳

 L_2 در این پیادهسازی، به پیادهسازی رگرسیون خطی با استفاده از گرادیان کاهشی و مرتب ساز میپردازیم. در ادامه داده را با استفاده از توزیع تصادفی و تابع تعریف شده تولید میکنیم. سپس به برازش این داده با مدل رگرسیونی پیادهسازی شده میپردازیم. در نهایت به بررسی تاثیر نرخ یادگیری در همگرایی و تاثیر وزن منظمساز در بیش برازش میپردازیم.

گام اول: کلاس LinearRegressor

کلاس LinearRegressor یک پیادهسازی ساده از رگرسیون خطی با استفاده از الگوریتم گرادیان کلاس میتواند برای مدلسازی روابط خطی بین متغیرهای ورودی (Regression L2 است. این کلاس میتواند برای مدلسازی روابط خطی بین متغیرهای ورودی (ویژگیها) و متغیر هدف استفاده شود و از تنظیم L2 برای جلوگیری از بیشبرازش (overfitting) بهره می برد. در ادامه، متدهای مختلف این کلاس توضیح داده می شوند.

.\ __init__(self, X: np.ndarray, y: np.ndarray)

این متد سازنده کلاس است و وظیفه دارد که مدل را با ورودیها و پارامترهای اولیه تنظیم کند.

• وروديها:

X: ماتریس ویژگیها که هر سطر نماینده یک نمونه و هر ستون نماینده یک ویژگی است. y: بردار هدف که شامل مقادیر واقعی مربوط به هر نمونه است.

• خروجیها (ویژگیهای کلاس):

X: به ماتریس ویژگیها یک ستون شامل عدد ۱ اضافه می شود تا برای مقدار **بایاس** استفاده شود.

theta: مقادير اوليه پارامترها به صورت تصادفی تنظیم میشوند.

predictions: مقادیر اولیه پیش بینی ها بر اساس پارامترهای تصادفی محاسبه می شوند.

.Y train(self, learning_rate: float = ,1.0 n_iterations: int
= 1000, reg_lambda: float = (01.0

این متد برای آموزش مدل با استفاده از گرادیان نزولی و منظم ساز L2 استفاده میشود.

ورودیها:

learning_rate: نرخ یادگیری که میزان تغییرات پارامترها در هر مرحله از گرادیان نزولی را تعیین میکند.

n_iterations: تعداد تكرارها براى آموزش مدل.

reg_lambda: پارامتر تنظیم L2 که میزان تأثیر تنظیم منظم ساز را مشخص میکند. مقادیر بزرگ تر این پارامتر باعث کاهش بیشتر وزنهای بزرگ می شود.

• خروجی: پارامترهای theta با هر بار تکرار بهروزرسانی می شوند تا به بهینه ترین مقادیر دست پیدا کنند.

• نحوه کارکرد:

ابتدا پیشبینیها بر اساس پارامترهای فعلی محاسبه میشوند.

اختلاف بین پیشبینیها و مقادیر واقعی (خطاها) بهدست میآید.

گرادیان با در نظر گرفتن تأثیر تنظیم L2 محاسبه و سپس پارامترها بهروزرسانی میشوند.

.\u00e4 predict(self, X_new: np.ndarray) -> np.ndarray

این متد برای پیشبینی مقادیر هدف برای دادههای جدید استفاده میشود.

- ورودیها: X_new: دادههای جدید که شامل ویژگیها برای پیشبینی است.
- خروجیها: y_pred: پیشبینی شده که مقادیر هدف پیشبینی شده برای ورودی های جدید است.

.\forall plot(self) -> None

این متد برای رسم نمودار مقادیر واقعی و خط رگرسیون استفاده میشود.

• نحوه کارکرد:

دادههای ورودی به صورت نقاط آبی رسم میشوند.

خط رگرسیون که مدل یاد گرفته به صورت خط قرمز روی نمودار نمایش داده میشود.

• استفاده: این متد برای بصری سازی نحوه یادگیری مدل و عملکرد آن روی دادههای آموزشی استفاده می شود.

.∆ mse(self, X: np.ndarray, y: np.ndarray) -> float

این متد میانگین مربعات خطا MSE را محاسبه می کند. این معیار به ما نشان می دهد که مدل به چه میزان در پیشبینی مقادیر هدف موفق بوده است. هر چه مقدار MSE کمتر باشد، خطای پیشبینی کمتر است.

• وروديها:

X: دادههای ورودی که باید پیشبینی شوند.

y: مقادير واقعي هدف.

• خروجی: مقدار عددی MSE که میانگین مربعات اختلاف بین پیشبینیها و مقادیر واقعی را نشان میدهد.

% r_squared(self, X: np.ndarray, y: np.ndarray) -> float

 R^2 این متد مقدار R^2 را محاسبه می کند که نشان دهنده تناسب مدل با دادههای هدف است. مقدار R^2 نشان می دهد که چه درصدی از تغییرات دادههای هدف توسط مدل توضیح داده می شود. هر چه مقدار بیشتر باشد، مدل بهتر عمل کرده است.

• وروديها:

X: دادههای ورودی که باید پیشبینی شوند.

y: مقادير واقعي هدف.

• خروجی: مقدار عددی R^2 که بین • و ۱ است و نشان دهنده درصد واریانس توضیح داده شده توسط مدل است.

گام دوم: تولید و تقسیم دادههای تصادفی

در این گام، هدف تولید دادههای تصادفی و تقسیم آنها به مجموعههای آموزشی و آزمایشی به نسبت ۷۰ و ۳۰ است، با حفظ توزیع دادهها با استفاده از Stratify.

۱. تولید دادهها

ابتدا دو مجموعه داده تصادفی به ترتیب با ۲۰۰ نمونه تولید میشود. در مجموعه اول، رابطه زیر برای دادههای تولید شده اعمال میشود و نویزی تصادفی به آن اضافه می گردد:

$$y_1 = 4 + 3 \times X_1 +$$
نویز

در مجموعه دوم، رابطه زیر به همراه نویز گوسی استفاده میشود:

$$y_2 = 10 - 2 \times X_2 +$$
نویز

۲. ادغام دادهها

دادههای تولید شده (X_2 و X_2) و برچسبهای مربوطه (Y_2 و Y_2) با استفاده از concatenate ادغام دادههای کلی (Y_2 و Y_2 و Y_3 و Y_4 (Y_4 دادههای کلی (Y_4 دادههای (Y_4 دادههای کلی (Y_4 دادههای (Y_4 دادهها

۳. استفاده از Stratify

برای حفظ توزیع در هنگام تقسیم دادهها، ابتدا ایندکس دادهها با استفاده از np.arange به دست می آید. سپس، ایندکسها با استفاده از np.linspace به ۱۰ بازه تقسیم می شوند تا توزیع آنها در فرآیند تقسیم دادهها حفظ شود. از np.digitize برای تبدیل ایندکسها به شماره بازههای مشخص استفاده شده و این مقادیر برای پارامتر stratify در train_test_split استفاده می شوند.

۴. تقسیم دادهها

دادهها با نسبت ۷۰ به مجموعه آموزشی و ۳۰ به مجموعه آزمایشی تقسیم میشوند، در حالی که توزیع دادهها با استفاده از ایندکسهای bin بندی شده حفظ می شود.

۴. آموزش مدل

مدل رگرسیون خطی (LinearRegressor) با استفاده از دادههای آموزشی آموزش داده می شود. برای این منظور از الگوریتم گرادیان نزولی با نرخ یادگیری ۰.۰۱ و ۱۰۰۰ تکرار استفاده می شود.

R^2 محاسبه MSE و Δ

پس از آموزش مدل، مقادیر MSE و R^2 برای دادههای آموزشی و آزمایشی محاسبه میشوند. این مقادیر نشان میدهند که مدل تا چه حد توانسته مقادیر واقعی را پیشبینی کند و چه درصدی از واریانس دادهها توسط مدل توضیح داده شده است.

۶. چاپ نتایج

نتایج به دست آمده شامل MSE و R^2 برای هر دو مجموعه آموزشی و آزمایشی چاپ می شوند.

گام سوم: آموزش و ارزیابی مدل رگرسیون روی دادههای ترکیبی

در این بخش، مدل رگرسیون خطی روی دادههای ترکیبی (دادههای هر دو مجموعه) آموزش داده می شود و سپس عملکرد مدل با استفاده از معیارهای MSE و R^2 بررسی می گردد.

۱. آموزش مدل روی دادههای ترکیبی

مدل رگرسیون خطی LinearRegressor با استفاده از دادههای ترکیبی (شامل ۴۰۰ نمونه از دو مجموعه) آموزش داده می شود. از الگوریتم گرادیان نزولی با نرخ یادگیری ۲۰۰۱ و ۱۰۰۰ تکرار برای به روزرسانی وزنهای مدل استفاده می شود.

R^2 وزنها، MSE وزنها، ۲

پس از آموزش، وزنهای مدل چاپ میشوند تا مشخص شود که هر ویژگی چه میزان تأثیر روی خروجی نهایی دارد. سپس MSE (میانگین مربعات خطا) و R^2 (ضریب تعیین) برای دادههای آموزشی ترکیبی محاسبه و چاپ میشوند. MSE نشاندهنده میزان خطای مدل و R^2 نشاندهنده درصد واریانس توضیح دادهشده توسط مدل است.

۳. رسم خط رگرسیون و دادههای واقعی

نموداری ترسیم میشود که در آن دادههای واقعی به صورت نقاط و خط رگرسیون (بر اساس وزنهای به دستآمده) به صورت خط نمایش داده میشوند.

گام چهارم: آموزش و ارزیابی مدل رگرسیون روی تقسیمهای مختلف دادهها

در این گام، دو مدل رگرسیون خطی روی دو مجموعه داده ی مختلف آموزش داده می شوند. هر مدل با استفاده از یک زیرمجموعه از داده ها (پک بار از $y_2 = y_1 = y_1$) آموزش داده می شود و سپس با استفاده از داده های آزمایشی ارزیابی می شود.

۱. آموزش مدل روی اولین تقسیم از دادهها

مدل رگرسیون خطی اول روی دادههای X_1 و X_2 آموزش داده میشود. از الگوریتم گرادیان نزولی با نرخ یادگیری X_1 تکرار برای آموزش استفاده میشود. پس از آموزش، وزنهای مدل چاپ میشوند. سپس مقادیر X_2 برای دادههای آموزشی محاسبه و چاپ میشوند. در نهایت، نموداری از دادههای و قعی و خط رگرسیون ترسیم میشود.

۲. آموزش مدل روی دومین تقسیم از دادهها

مدل رگرسیون خطی دوم روی دادههای x_2 و x_2 آموزش داده میشود. مشابه مدل اول، از الگوریتم گرادیان نزولی با نرخ یادگیری x_2 و x_3 تکرار استفاده میشود. سپس وزنهای مدل، x_3 اول برای دادههای آموزشی محاسبه و چاپ میشوند. مشابه مدل اول، نموداری از دادههای واقعی و خط رگرسیون ترسیم میشود.

گزارش مقایسه تأثیر مقادیر مختلف lambda در رگرسیون با استفاده از L2 Regularization

در این بخش از پروژه، تأثیر مقادیر مختلف lambda در رگرسیون خطی با استفاده از Regularization L2 بر روی دو مجموعه داده مورد بررسی قرار می گیرد. هدف از این مرحله مشاهده تغییرات خط رگرسیون با تغییر مقادیر و ارزیابی تأثیر منظمسازی L2 بر نتایج مدل است.

در این قسمت، مدل رگرسیون خطی با استفاده از دادههای X_1 و Y_1 آموزش داده میشود و تأثیر مقادیر مختلف بر روی خط رگرسیون مورد بررسی قرار می گیرد.

- ۱. تنظیمات مدل: پنج مقدار مختلف lambda شامل انتخاب شدهاند. مدل رگرسیون خطی با استفاده از هر یک از این مقادیر lambda آموزش داده می شود. نرخ یادگیری ۲۰۰۱ و تعداد تکرار ۱۰۰۰ برای الگوریتم گرادیان نزولی در نظر گرفته شده است.
- ۲. رسم نمودار: برای هر lambda خط رگرسیون تولید شده بر روی نمودار رسم می شود و هر خط با رنگ متفاوتی نمایش داده می شود. نقاط داده های اصلی (x_1) به رنگ سیاه روی نمودار نمایش داده می شوند.
- ۳. نتیجه گیری: نمودار به وضوح تأثیر lambda بر نتایج رگرسیون را نشان میدهد. با افزایش مقدار اعتیجه گیری: نمودار به وضوح تأثیر بیشتری در کاهش ضرایب و صاف تر کردن خط رگرسیون دارد، به طوری که در مقادیر بالای lambda مدل تمایل دارد داده ها را کمتر دنبال کند و خط صاف تری ایجاد کند.

بخش دوم: بررسی تأثیر مقادیر مختلف lambda در مجموعه داده ,y_2 X_2

در این قسمت، مدل رگرسیون خطی با استفاده از دادههای X_2 و Y_2 آموزش داده می شود و تأثیر مقادیر مختلف lambda مشابه با مجموعه اول، بر روی خط رگرسیون بررسی می گردد.

- ۱. تنظیمات مدل: همانند بخش اول، پنج مقدار مختلف lambda برای آموزش مدل انتخاب شده است.
 مدل رگرسیون خطی با هر مقدار lambda آموزش داده می شود و نرخ یادگیری و تعداد تکرار مشابه با قسمت اول تنظیم شده است.
- 7. رسم نمودار: هر خط رگرسیون تولید شده با مقدار lambda مشخص، بر روی نمودار رسم می شود و هر خط با رنگ متفاوتی نمایش داده می شود. نقاط داده های اصلی (y_2 و x_2) به رنگ سیاه روی نمودار نمایش داده می شوند.
- ۳. نتیجه گیری: همانند بخش اول، تأثیر lambda بر خط رگرسیون به وضوح مشاهده می شود. در مقادیر پایین lambda، خط رگرسیون به داده ها نزدیک تر است، اما با افزایش مقدار lambda، خط رگرسیون به داده ها نزدیک تر است، اما با افزایش مقدار و تأثیر منظم سازی بیشتر می شود.

گام پنجم: گزارش مقایسه عملکرد سه مدل رگرسیون

در این مرحله از پروژه، هدف مقایسه عملکرد سه مدل رگرسیون خطی مختلف است که بر روی سه مجموعه داده متفاوت آموزش داده شدهاند. برای این کار از دو معیار اصلی میانگین مربعات خطا و ضریب تعیین

استفاده شده است. این معیارها به ما کمک میکنند تا بفهمیم هر مدل تا چه حد دقیق است و چقدر می تواند تغییرات دادههای هدف را توضیح دهد.

مدلهای مورد بررسی:

- مدل اول: آموزشدیده بر روی دادههای X_1 و Y_2 .
- مدل دوم: آموزشدیده بر روی دادههای X_2 و X_2
- **مدل سوم**: اَموزش دیده بر روی داده های ترکیبی (X_concated و y_concated).

1. محاسبه MSE (میانگین مربعات خطا)

MSE معیاری است که به ما نشان میدهد مدل چقدر در پیشبینی مقادیر واقعی موفق بوده است. هر چه مقدار MSE کمتر باشد، خطای مدل کمتر است.

(ضریب تعیین) R^2 محاسبه ۲

 R^2 نشان می دهد که چه درصدی از تغییرات دادههای هدف توسط مدل توضیح داده می شود. در شرایط عادی، مقدار R^2 بین P^2 است. اما در این مرحله، برای دادههای P^2 و دادههای ترکیبی، مقدار P^2 منفی شده است.

توضیح نتایج غیرمنتظره برای R^2 منفی

مقدار منفی R^2 به معنای عملکرد ضعیف مدل است که حتی استفاده از میانگین مقادیر واقعی دادهها نتایج بهتری نسبت به پیشبینیهای مدل دارد. دلایل احتمالی شامل موارد زیر است:

- Overfitting or Underfitting: مدل نتوانسته الگوهای دادهها را به خوبی یاد بگیرد.
- نامناسب بودن lambda: مقادیر خیلی زیاد برای lambda میتواند باعث ساده سازی بیش از حد مدل شود.
- پیچیدگی دادههای ترکیبی: دادههای ترکیبی ممکن است به اندازهای پیچیده باشند که مدل خطی نتواند آنها را به درستی پیشبینی کند.

نتیجه گیری کلی

 X_2 با مقایسه MSE و R^2 برای سه مدل مختلف، متوجه شدیم که مدل ترکیبی و مدل مربوط به دادههای R^2 عملکرد ضعیفی داشته و مقدار R^2 منفی شده است. تنظیم بهتر lambda و تحلیل دقیق تر دادهها می تواند به بهبود نتایج کمک کند.

گام ۶. بیشبرازش مجموعه ادغام شده

با توجه به خروجی پیادهسازی داریم:

• Training MSE: 1.89

• Training R-squared: -0.33

• Test MSE: 7.37

• Test R-squared:-0.68

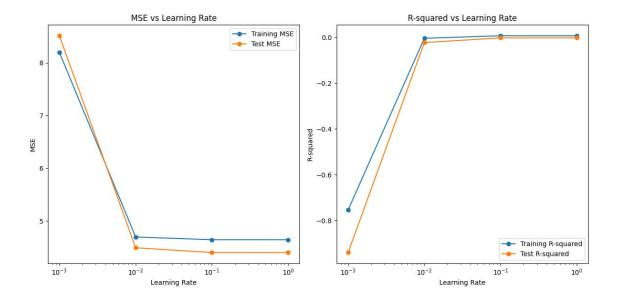
تحليل

۱. اختلاف بین MSE در دادههای آزمایشی و دادههای آموزشی: مقدار MSE روی دادههای آموزشی بسیار کمتر از این مقدار روی دادههای آزمایشی است و این به این معناست که مدل بر روی دادههای آموزشی به خوبی عمل کرده و عملکرد آن بر روی دادههای آزمایشی ضعیف تر است. این اختلاف زیاد معمولا نشان دهنده بیش برازش است.

۲. مقادیر R-squared: مقدار R^2 در هر دو مجموعه داده منفیست. این به این معناست که مدل نمی تواند حتی بهتر از خط افقی میانگین عمل کند. این مقدار منفی به این معناست که مدل به خوبی عمل نکرده و نیاز به تنظیم دارد.

گام۸. تاثیر نرخ یادگیری

نرخ یادگیری خیلی بالا مثل ۱یا بالاتر ممکن است باعث شود مدل در حالی که به سمت مقدار کمینه حرکت می کند از مقدار کمینه عبور کند و نتواند به این نقطه برسد. در این حالت مقدار تابع در حال نوسان است، واگرا شده و مدل نمی تواند به خوبی آموزش ببیند. همچنین اگر نرخ یادگیری خیلی پایین باشد، مثل ۲۰۱. حرکت مدل به سمت مقدار کمینه خیلی کند می شود و زمان فرایند آموزش را افزایش می دهد. شکل زیر تاثیر نرخ یادگیری های مختلف را بر پیش بینی مدل نشان می دهد.

گام ۹. تاثیر منظمساز

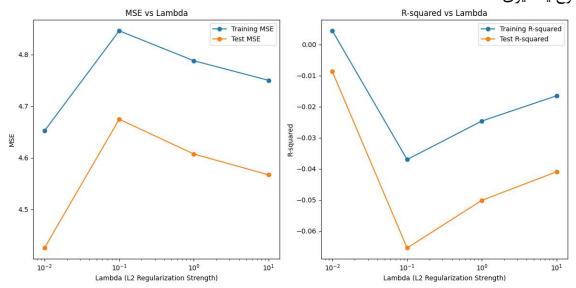
در تنظیم با منظمساز یک جمله به مقدار تابع هزینه به عنوان جریمه اضافه می شود. هدف از اضافه کردن جریمه این است که از ضرایب بزرگ که موجب بیش برازش می شود، جلوگیری کند. تابع هزینه با منظمساز L2 به صورت زیر محاسبه می شود:

$$J(\theta) = L(\theta) + \lambda \sum_{j=0}^{n} \theta_j^2$$

- ۱. مقادیر خیلی کوچک : λ زمانی که مقدار λ بسیار کوچک و نزدیک به صفر است تاثیر خیلی کمی روی مدل دارد و عمل تنظیمسازی انجام نشده است. در این حالت مدل می تواند از روی مقادیر بزرگ ویژگیها یاد بگیرد و دچار بیشبرازش شود به عنوان مثال زمانی که مقدار $\lambda = 0.001$ داده آموزشی کم و در تنظیم نمی شود و همچنان پیچیدگی بالایی دارد. به دنبال آن مقدار MSE داده آموزشی کم و در داده آزمایشی زیاد می شود و شاهد بیش برازش هستیم.
- 7. مقادیر متعادل : λ زمانی که مقدار λ در بازه ۱. و ۱ است، مدل تنظیم شده و ضرایب بزرگ محدود می شوند. این عملیات از پیچیدگی مدل کاسته و باعث می شود مدل دچار بیش برازش نشود. در این حالت مدل هنوز شامل تمام ویژگیها هست، اثر آنها متوازن تر شده و قادر است از آنها یاد بگیرد ولی همزمان حساسیت نسبت به داده نویز نداشته و از آنها یاد نمی گیرد. به عنوان مثال وقتی مقدار λ است، مدل به صورت متعادلی تنظیم می شود و به دنبال آن مقدار MSE داده آموزشی نسبت به حالت قبلی افزایش یافته اما در کل مناسب است. از طرفی این مقدار برای دادههای آزمایشی افزایش یافته و عملکرد خوبی خواهد داشت و دچار بیش برازش نخواهد شد.

۳. مقادیر خیلی بزرگ به شدت تحت تاثیر قرار میگیرند و در نتیجه مدل خیلی ساده شده و نمی تواند الگوی بین دادهها را یاد بگیرد. در این قرار می گیرند و در نتیجه مدل خیلی ساده شده و نمی تواند الگوی بین دادهها را یاد بگیرد. در این صورت مدل دچار کم برازش می شود. به عنوان مثال وقتی $\lambda = 10$ مقدار کم برازش می شود. به عنوان مثال وقتی $\lambda = 10$ مقدار در دادههای آزمایشی زیاد بوده پس مدل به خوبی از این دادهها یاد نگرفته است؛ همزمان این مقدار در دادههای آزمایشی نیز زیاد است و نمی تواند آنها را به درستی حدس بزند و بر روی آنها هم به خوبی عمل نکرده و شاهد کم بارزش هستیم.

با توجه به ماهیت دادههای ما در این مساله، نمودار زیر نشاندهندهی تاثیر تنظیم کنندههای مختلف بر نرخ یادگیری است.

گام ۱۰. اثر پارامترهای مختلف بر بهبود و وخامت مدل

هدف از پارامترهای مختلف بهبود مدل و ارائه حدسی دقیق تر از مقدار هدف با استفاده از ماتریس ویژگی هاست. مقدار این پارامترها می تواند در جهتهای متفاوتی مدل را سوق بدهد. اگر مقدار نرخ یادگیری بالا باشد، تابع هزینه به سمت واگرایی می رود و مدل به جای بهینه سازی تدریجی به طور ناگهانی تغییرات بزرگی در ضرایب ایجاد می کند. اگر نرخ یادگیری خیلی پایین باشد، تابع هزینه به کندی حرکت می کند، ممکن است در کمینه محلی متوقف شده و یا ممکن است در محدوده تعداد گامها به مقدار کمینه نرسیم. لذا مهم است که این مقدار به گونهای متعادل و میانه تعیین شود که مدل را به سمت بهبود ببرد. این مقدار از روی آزمون و خطا می تواند انتخاب شود.

همچنین در رابطه با مقدار منظمساز، اگر این مقدار خیلی کوچک باشد، تاثیری بر مقدار ضرایب نداشته و بیشبرازش در هر صورت رخ میدهد. در عین حال اگر این مقدار منظمساز خیلی زیاد باشد، ممکن است که بعضی از ویژگیهای مهم را کم اثر شوند و با کم برازش مواجه شویم. روشهای مختلفی برای پیدا کردن

بهترین مقدار λ وجود دارد که یکی از آنها روش Cross Validation است که می تواند ما را به مقدار بهینه برساند. در حالت بهینه مقدار جریمه اثر مقادیر خیلی بزرگ را کاهش می دهد و از بیش برازش جلوگیری می کند.

نتيجهگيري

- مقادیر خیلی کوچک نرخ یادگیری می تواند باعث Overfitting شود، زیرا مدل بیش از حد به دادههای آموزشی وابسته می شود و به نویزها نیز حساسیت نشان می دهد.
- مقادیر خیلی بزرگ نرخ یادگیری می تواند باعث Underfitting شود و در نتیجه مدل نتواند به درستی از داده ها یاد بگیرد.
- مقادیر متعادل این پارامترها می تواند عملکرد بهینهای را فراهم کند، زیرا هم از Overfitting جلوگیری می کند و هم اجازه می دهد که مدل به درستی الگوهای دادهها را یاد بگیرد.